

Придумала і намалювала
Ася Міцкевич
Авторка популярного
блогу про екологію
@ecoasya

Ася і ПЛАСТИКОВИЙ світ

Харків
Моноліт
2020

[Ознайомитись більш детально на сайті видавництва «Моноліт-Bizz»](#)

ДОРОГІ ДОРΟΣЛІ – МАМИ, ТАТИ, БАБУСІ Й ДІДУСІ!

Проведім експеримент: візьмімо дві скляні банки, налиймо в них води, в одну покладімо медузу, а в другу – прозорий пакет. Збовтаймо трохи: нам треба створити ілюзію моря, де в товщі води пластиковий пакет рухається як живий. А тепер уявімо себе голодною черепахою. Яка ймовірність, що вона сприйме пластик за їжу і він потрапить до її шлунка? Велика.

Щороку пластик убиває не менш як сто тисяч морських тварин. Але не тільки дика природа та її мешканці розплачуються життям за «зручність і дешевизну» цього матеріалу. Пластик шкодить нам, починаючи від видобування сировини й виробництва, де для того, щоб домогтися потрібних властивостей, до нього додають токсичні речовини, аж до моменту, коли він стає сміттям, спершу забруднює довкілля, а потім і нашу їжу.

Якщо ми не спинимо лавини одноразового пластику, наші діти можуть не застати кришталевої чистоти Середземномор'я, а, занурившись з аквалангом у море, плаватимуть серед пластикових пакетів замість зграй медуз. Погодьтеся, нащадки варті кращого майбутнього.

Звичайно, той пластик, який уже виробили і використали, треба віддавати на переробку. Але набагато важливіше відмовлятися від пластику (особливо одноразового) й обирати його безпечні багаторазові альтернативи. Одна полотняна торбинка може замінити до 500 пакетів, зберегти ресурси природи та життя тварин.

Ви тримаєте в руках книжку, яка розкриває історію нашого світу, бере за руку і переводить на чистий бік. Захопливого читання!

Бережіть планету!

*Ірина Козловських,
проєкт «Нуль відходів»
регіонального відділення
Greenpeace*

ЧОМУ ЦЯ КНИЖКА МОЖЕ БУТИ КОРИСНОЮ В СІМ'І І НАВІЩО ЇЇ ТРЕБА ЧИТАТИ САМЕ ТЕПЕР?

Це історія для дітей, але я впевнена, що у кожному дорослому також живе допитлива дитина. Та, яку вражала краса кожного листочка, що лежав восени на землі. Яка хапала батьків за руку і квапилася показати дивовижну знахідку в лісі. Яка тішилася, побачивши веселку. Яка від безсилля плакала, коли їй не пояснювали, чому щось відбувається так, а не інакше. Яка розмовляла з квітами, комахами й тваринами і придумувала чарівні світи навколо себе.

У кожному з нас живе цей маленький захоплений дослідник.

Я вірю, що говорити про важливе треба простими, зрозумілими словами. Так просто, щоб збагнула навіть мала дитина.

Якщо діти бачать, яка важлива проблема, їх не зупиниш: вони роблять усе, аби подолати труднощі, й не здаються. І своїм завзяттям надихають дорослих, вчать їх нового.

Я думаю, якщо навчити важливого дітей, то вони навчать цього всіх довкола себе. Так сталося, що нині наша планета потребує допомоги.

Людина – унікальне створіння, але останні сто років вона коїть щось дивне, не думаючи про наслідки. За минулі десять років ці наслідки стали помітні не тільки науковцям. Погана екологія, ріки пластикового сміття, слабкий імунітет у людей, зникнення деяких видів тварин – така наша реальність. Проте це не означає, що треба змиритися.

Суть у звичках і маленьких щоденних діях, на які здатні ми всі. Я вірю, що кожен може стати свідомим у своїх вчинках. Важить не те, як багато ти робитимеш за тиждень. Головне, що ти станеш на шлях більш екологічного життя вже зараз.

Для спільного читання дорослим (і) дітям.

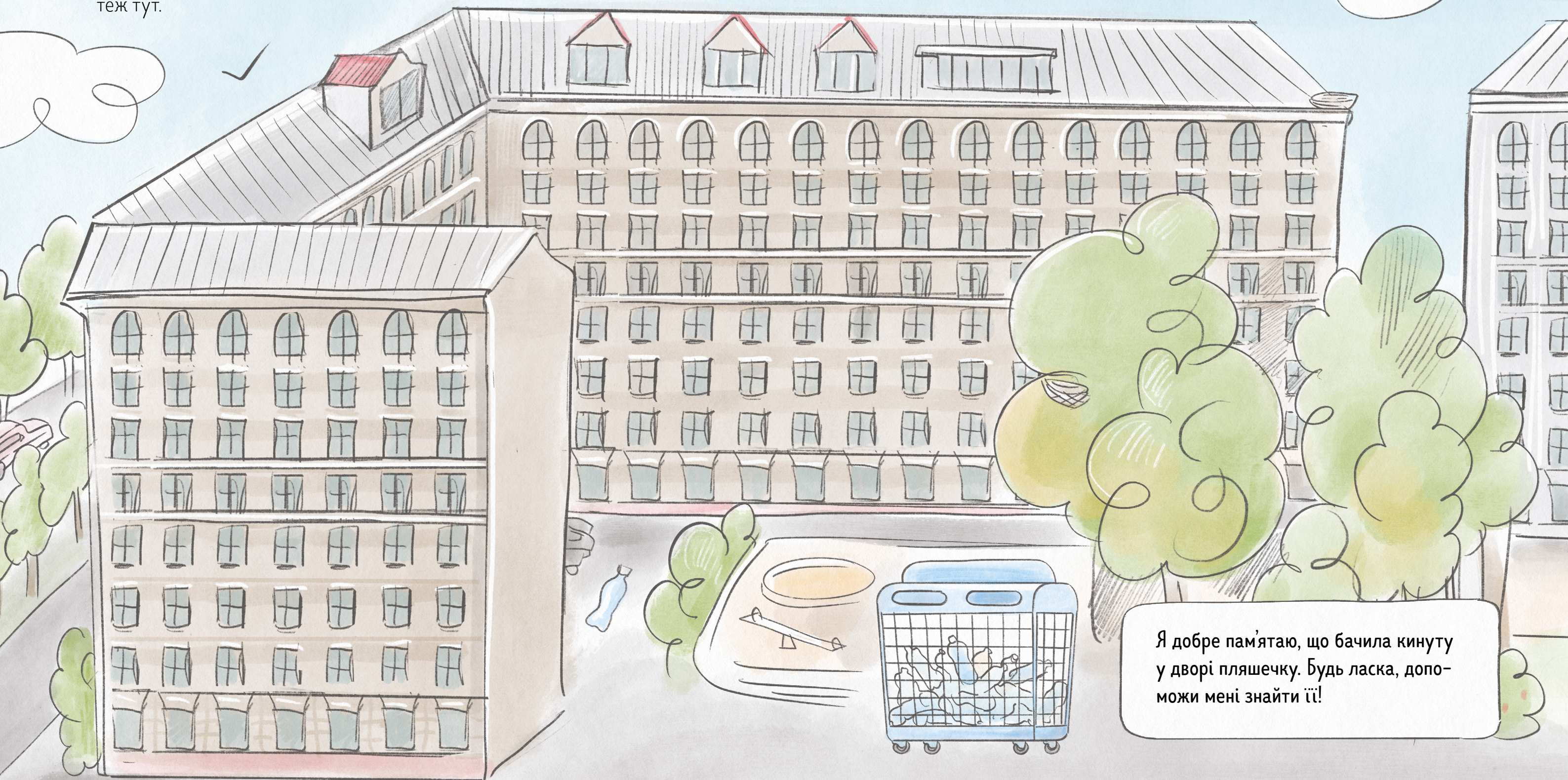
Ваша Ася Міцкевич

Привіт. Я художниця. Це мій двір.
Я живу в старому цегляному будинку.
В ньому 165 квартир і 8 поверхів.

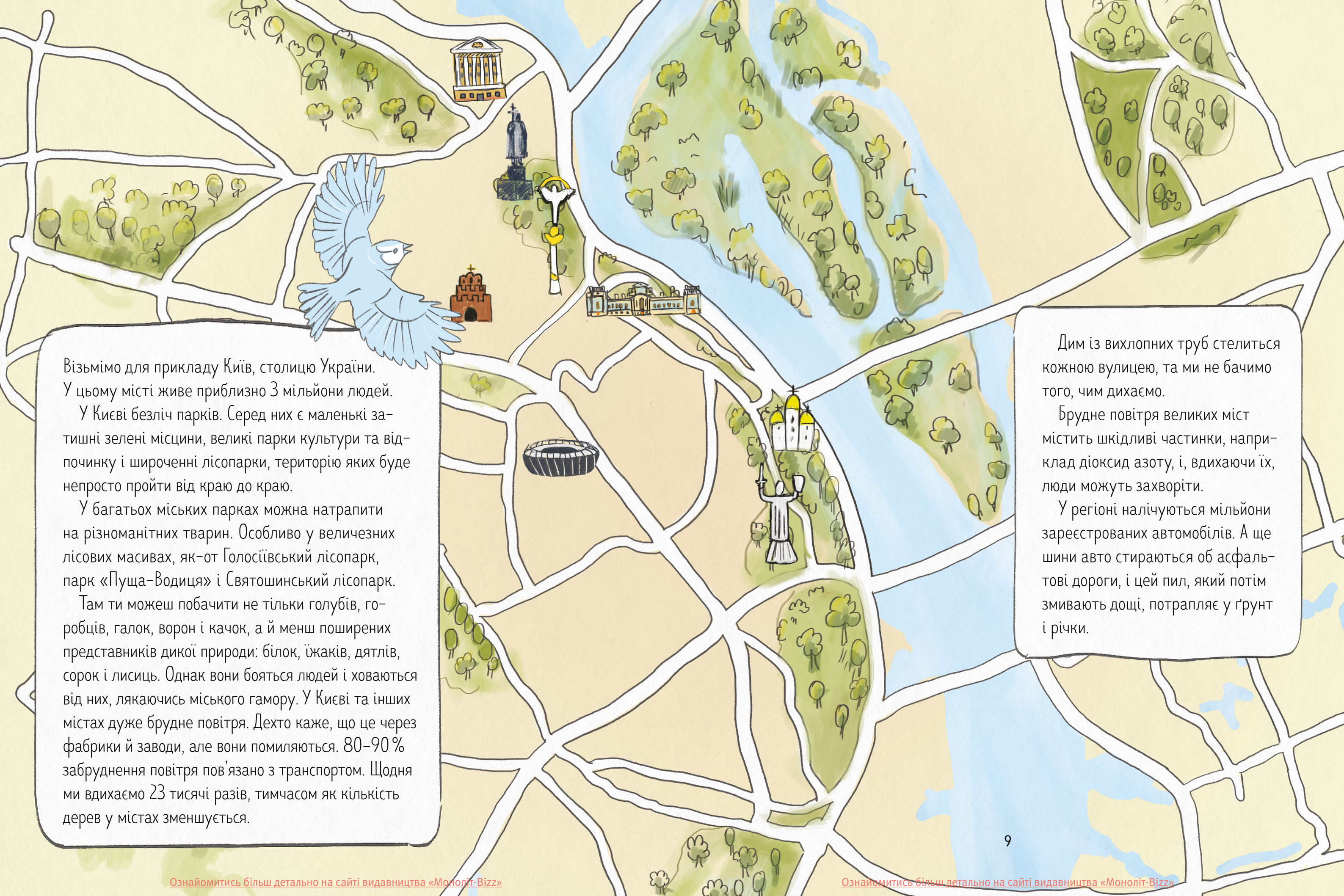
Я працюю тут, у своїй квартирі,
і книжку, яку ти читаєш, почала писати
теж тут.

За моїм вікном каркають
ворони і шелестять гіллям
клени.

У моєму дворі немає контейнерів роздільного
збору сміття, але періодично з'являється сітка
на пластикові пляшки.

Я добре пам'ятаю, що бачила кинуту
у дворі пляшечку. Будь ласка, допо-
можи мені знайти її!

Візьмімо для прикладу Київ, столицю України.
У цьому місті живе приблизно 3 мільйони людей.

У Києві безліч парків. Серед них є маленькі за-
тишні зелені місцини, великі парки культури та від-
починку і широченні лісопарки, територію яких буде
непросто пройти від краю до краю.

У багатьох міських парках можна натрапити
на різноманітних тварин. Особливо у величезних
лісових масивах, як-от Голосіївський лісопарк,
парк «Пуща-Водиця» і Святошинський лісопарк.

Там ти можеш побачити не тільки голубів, го-
робців, галок, ворон і качок, а й менш поширених
представників дикої природи: білок, їжаків, дятлів,
сорок і лисиць. Однак вони бояться людей і ховаються
від них, лякаючись міського гамору. У Києві та інших
містах дуже брудне повітря. Дехто каже, що це через
фабрики й заводи, але вони помиляються. 80–90 %
забруднення повітря пов'язано з транспортом. Щодня
ми вдихаємо 23 тисячі разів, тимчасом як кількість
дерев у містах зменшується.

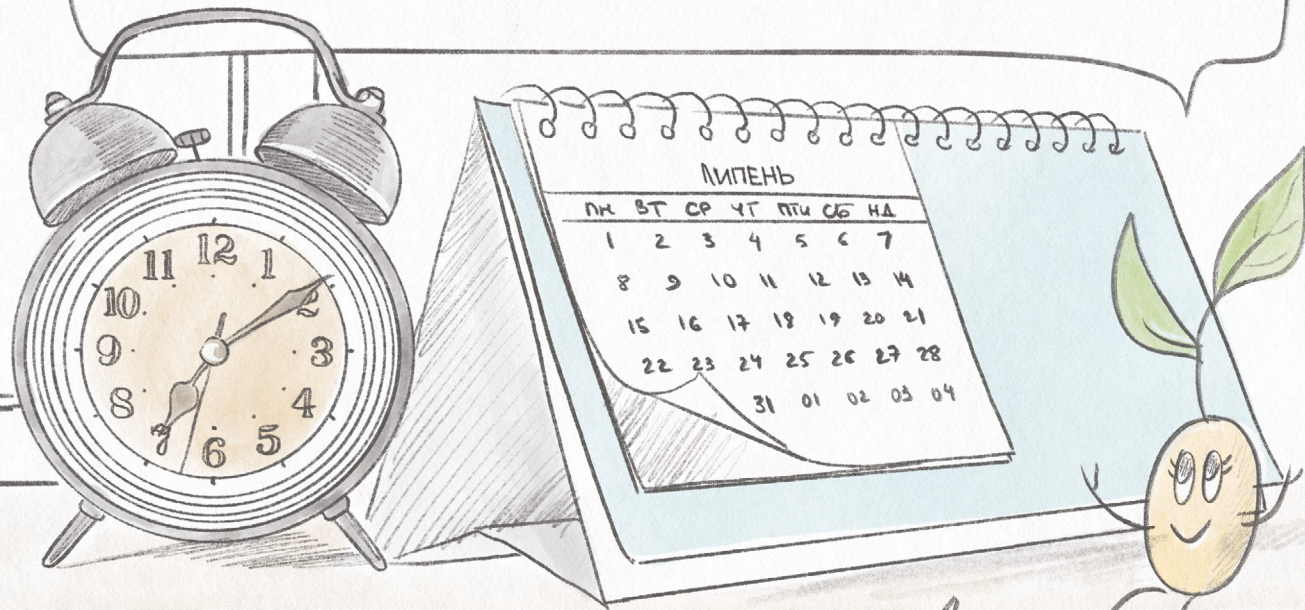
Дим із вихлопних труб стелиться
кожною вулицею, та ми не бачимо
того, чим дихаємо.

Брудне повітря великих міст
містить шкідливі частинки, напри-
клад діоксид азоту, і, вдихаючи їх,
люди можуть захворіти.

У регіоні налічуються мільйони
зареєстрованих автомобілів. А ще
шини авто стираються об асфаль-
тові дороги, і цей пил, який потім
змивають дощі, потрапляє у ґрунт
і річки.

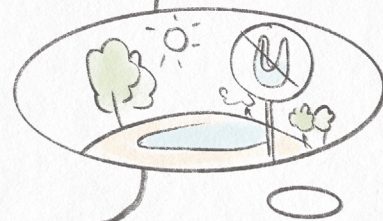
ЧИ ЗНАЄШ ТИ, ЩО ТАКЕ ДЕНЬ ЕКОЛОГІЧНОГО БОРГУ?

Цей день настає тоді, коли люди витратили всі природні ресурси, які наша планета може відтворити за рік.

Це означає, що дорослі беруть в борг у планети й майбутніх поколінь, і Земля буде вже не такою зеленою та гарною, як у юні літа твоєї бабусі.

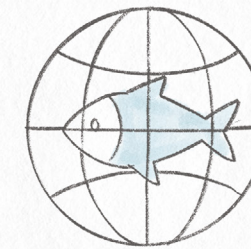
З кожним роком День екоборгу настає раніше:
у 1970-му він був 23 грудня, у 2000-му — 4 жовтня,
у 2016-му — 8 серпня, а у 2018-му — 2 серпня.

ЩО ТАКЕ ОДИН ДЕНЬ ДЛЯ ПЛАНЕТИ:

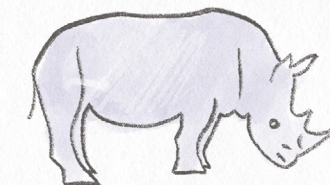
Зникає
не менш як 70 тис.
гектарів лісу.

Виловлюють
255 тис. тонн риби
та морепродуктів.

З'являється
до 4,8 млн тонн
сміття.

Зникає
від 5 до 150 диких
видів флори
та фауни.

3 12,5 млн тонн
вироблених харчів
3,7 млн тонн просто
викидають.

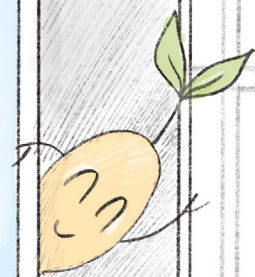

Викидається
в атмосферу
88,5 млн тонн CO₂.

Людство не може повернути всі ресурси планеті, тому вихід один — перестати забирати. Мета цілком досяжна. Адже навіть невеликі зміни на краще — маленька, але перемога.

Не так важливо, як багато робиш сьогодні, головне, що ти вже робиш це!

Скільки різних предметів зберігається у ванній! І тубики, і баночки, і креми... Найпопулярніший серед них тубик зубної пасти. Він є майже в кожному помешканні. З перероблених поліетиленових тубиків виготовляють каналізаційні люки, решітки і навіть стільці! На жаль, приймають наразі таке сміття лише в деяких великих містах України.

Гей, привіт!

ПРИВІТ! У МЕНЕ Є СЕКРЕТ!

Я пластикова зубна щітка і житиму 400 років.

Одна щітка в крамниці розповідала новачкам, що десь далеко нас є сотні мільярдів і ми лежимо, нікому не потрібні й забуті...

Моє тіло зроблено з міцного пластику, а щетинки — з нейлону... Іноді на нашому тілі є гумові наклейки. Напевно, через них щітки майже ніхто не хоче переробляти, і люди викидають нас разом зі сміттям.

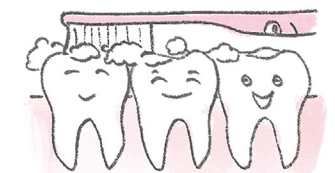
Ми просто хочемо бути корисними, але через 90 днів я теж пропаду серед сміття. Ех, якби я була бамбуковою...

Nylon-6

Мої друзі жартوما називають мене безсмертною, та чомусь не тішить те, що я назавжди залишуся зубною щіткою чи переживу свого господаря.

А ще старенька Орал-Бі розповідала, що бачила уві сні, як вона пливе океаном і великий птах полює на неї, а потім її хтось проковтує... Якась велетенська риба. Такий дивний сон, адже щітки не їжа. Ми придумані, щоб допомагати людям, і ці щетинки на моїй голові так чудово чистять твої, і мамині, і татові зуби.

Щороку 4 млрд зубних щіток пропадають у землі, річках і морях.

Якщо ти вже маєш пластикову щітку, то її теж треба здати на переробку. Наприклад, у деяких містах їх приймають на акціях руху за роздільний збір сміття. Чудовою альтернативою може стати щітка з бамбуковою ручкою або навіть одна електрична з різними змінними головками для кожного члена сім'ї.

ПРИВІТ! МЕНЕ НЕ ПОБАЧИШ, АЛЕ Я ТУТ

Я оксобіорозкладна
добавка, але я
НЕ ДІЮ.

Ха-ха!
Біопакет...

Мене розробила
британська компанія
Symphony Environ-
mental LTD.

І ЩЕ:
розпад від-
бувається
тільки за на-
явності світла
й повітря,

але на полігонах таких
умов немає. Сміття там
захоронено, і шари за-
сипано піском.

Я гринвошинг
і не є екологічним
рішенням

Справжній біорозкладний
пластик містить натуральні
компоненти (крохмаль, шкірку,
волокна рослин) і розкладається за наявності
мікроорганізмів та кисню, тобто компостується.

d₂w пакети і пластики не можна перероби-
ти, бо я зіпсую всю вторсировину на заводі...
Не купуй пластику зі мною. Це обман!

Компанії у всьому світі шукають заміну пластику. Поки що їхні винаходи обо-
в'язково треба компостувати, тобто створювати умови для розкладання мікро-
організмами. Про компостну яму й харчові відходи ми читали на стор. 21 і 83.

ПРИВІТ! НА МЕНІ ВИДНО ТВОЇ ПОКУПКИ

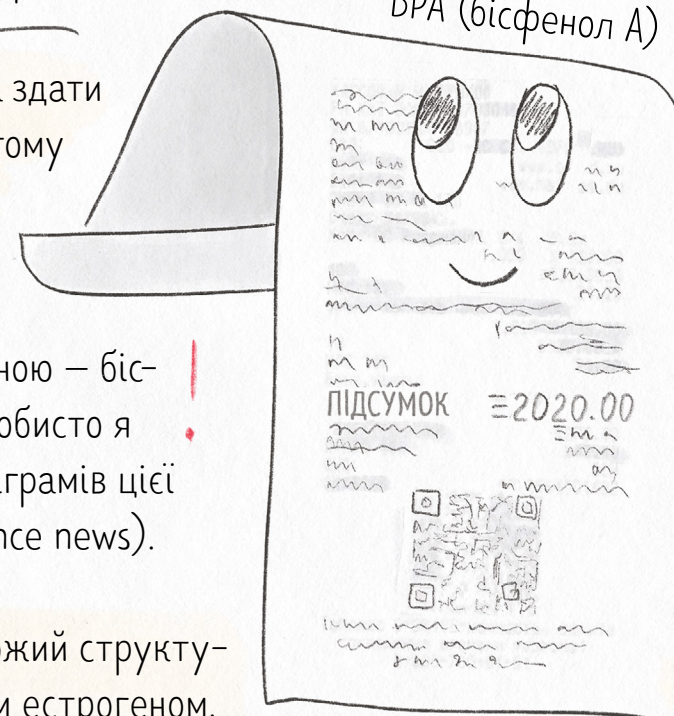
Я чек, і я
→ НЕ ←
макулатура.

Мене не можна здати
на переробку, тому
що я не папір.
Я термопапір,
покритий ток-
сичною речовиною — біс-
фенолом А. Особисто я
міщу ≈ 60 міліграмів цієї
речовини (science news).

Бісфенол А схожий структу-
рою з гормоном естрогеном.
За результатами дослі-
джень, бісфенол А має негативний
вплив на роботу нервової, імунної
та жіночої репродуктивної систем
організму.

Перший копіювальний
папір Carbonless copy paper
створено 1953 року.

BPA (бісфенол А)

Переробка нас разом
з іншою макулатурою
приведе до забруднення
переробленого паперу.

Якщо ж нас ком-
постувати, то це за-
бруднить воду й ґрунт,
а отже, і їжу людей.

Схожий на мене
термопапір використо-
вують для факсів.

На жаль, у нас зо-
бов'язані друкувати
чеки за законом...
а бісфенол А
додають до 90 %

чеків. Тому менше торкайся їх
і мий після них руки.

Можливо, я шкоджу ендокринній
системі людей.

Касові чеки — це не папір. Їх не можна здати на переробку.
Касові чеки в сучасних касових апаратах друкують на спеціаль-
ному термопапері. Він містить дуже мало деревної целюлози
й багато небезпечних речовин, наприклад бісфенол А.

ПРИВІТ! Я ЧАСТИЙ ГІСТЬ У ТВОЇЙ ОСЕЛІ

Я тетрапак,
і я дуже складна
вторсировина.

Мої інші імена: Pure Pak,
Tralin Pak, Elopak, SIG
Combibloc, C/PAP 81, 82, 84...

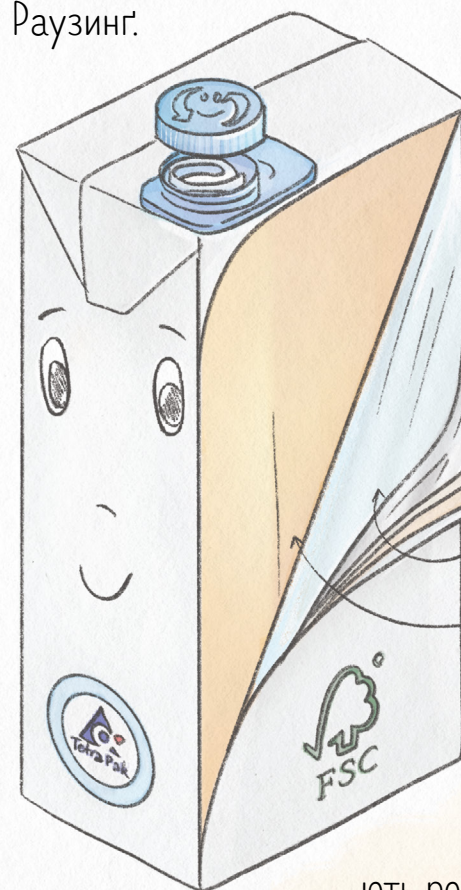
Усе це я — пачка з паперу
(картону), іноді з алюмінію
і 4 шарів поліетилену.

Я НЕ макулатура,
і в Україні дуже мало заводів
з моєї переробки. Збирати та-
ких, як я, у великій кількості
(залишки їжі всередині гни-
ють і бродять), довго й непри-
бутково... Мій картон із первин-
ної целюлози, а отже, без пере-
робки, дерева рубають задля
одноразового використання.

У світі виробляють 1800 млрд
одиниць пакувальної
продукції щороку!

Але пам'ятай, що мене
краще не купувати!

Компанію Tetra Pak
заснував 1951 року Рубен
Раузинг.

75% картон, 20% полі-
етилен, 5% фольга.

Склад:

поліетилен

картон

сполучний шар
поліетилену

алюмінієва
фольга

сполучний шар
поліетилену

внутрішній шар хар-
чового поліетилену

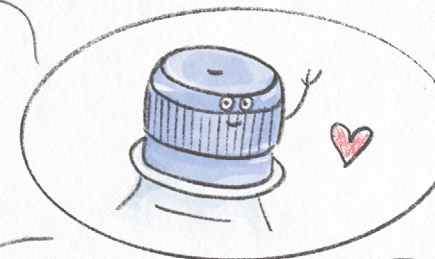
Під час переробки
мене спочатку відділя-
ють розмочуванням (це дуже
багато води) і переробляють целю-
лозу, а поліалюміній, що залишився, везуть
на інший завод. На переробку беруть пакети
з кришками, і їх не треба знімати!

Я не належу до поганих, але краще купуй-
те в ПЕТ, твердому поліетилені, склі й металі.
Їх простіше переробляти!

Якщо ти все-таки купуєш тетрапак, то потім
мене треба промити й очистити від залишків їжі,
просушити, зробити плоским і здати на переробку.

ПРИВІТ! МИ ТІШИМО ОКО І ПРИЄМНІ НА ДОТИК

Ми кришечки,
і разом з вами ми
допомагаємо людям!

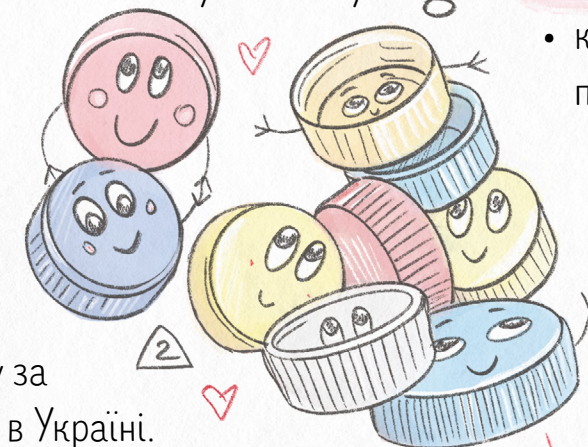
В Україні передають зібра-
ний пластик переробникам,
а вторговані кошти пере-
казують на благодійність.

2011 року студент-
стоматолог із Туреччини
зрозумів, що на гроші
за зібраний пластик
можна купити інвалід-
ний візок. Підсумком
його акції стали
280 тонн пластику.

На початку 2015 року за
збір кришечок взялися і в Україні.
Збирати їх простіше, ніж пляшки, а собі-
вартість майже однакова. Нас треба мити
й класти окремо від пляшок.

Такі проєкти допомагають людям і пока-
зують, що від «сміття» можуть бути користь
і гроші!

Екологія допома-
гає суспільству

Ми — це:

- кришечки від усіляких
пляшок і тари з-під кисло-
молочних продуктів,
- кришечки від дой-
паків (майонез
і кетчуп),
- будь-які кришечки
з маркуванням 2,
02, HDPE,
- кільця від кришок і ручки
від 5-літрових пляшок,
- кришечки з маркуванням 8,
але без вкладки,
- кришки від олії.

Збирати кришечки можна в коробку, банку, п'ятилітрову пляшку — як тобі
зручно. Це дуже просто! Такий збір можна влаштувати в кожному під'їзді
або школі, а потім віддати зібране до найближчого пункту приймання.
Звідти їх відправлять на переробку.